

Ilmub üks kord kuus alates 1993. aastast

ISSN 1406-0698

Tänases numbris :

- ⇒ CEN PEASSAMBLEEL KREEKAS
ARUTATI EUROOPA STANDARDIMISE
OLUKORDA JA TULEVIKUSUUNDI Lk 5
- ⇒ UUE LÄHENEMISVIISI DIREKTIIVIDE GA
SEOTUD STANDARDITE PROGRAMMIS
KOKKU 3087 EUROOPA STANDARDIT Lk 9
- ⇒ STANDARDIAMETIS SAADAVAL
STANDARDITE ISO 9001 JA ISO 9004
KOMITEEKAVANDID Lk 10
- ⇒ CODEX ALIMENTARIUS Lk 11
- ⇒ Uued ISO, CEN ja Eesti standardid Lk 13
- ⇒ CEN standardite kavandid arvamusküsitluseks Lk 28
- ⇒ EVS Teataja tellimine 1999. aastaks Lk 32

Sisukord

EESTI UUDISED	2
PRAQIII uudised	3
Standardikomisjonis	4
Sandberg, E. CEN Peassambleel	5
CEN UUDISED	
Uue lähenemisviisi standardite programm.....	9
ISO UUDISED	
ISO 9000 uute standardite komiteekavandid saadaval	10
ISO Nõukogu aastal 1999	10
Codex Alimentarius.....	11
OKTOOBRI SAADUD	
ISO standardid	13
CEN standardid ja kavandid lõpphääletuseks	16
UUDISKIRJANDUS	
ISO käsiraamat "SI Guide"	28
Arvamusküsitluseks saadud Euroopa standardite kavandid	28
Eesti standardite kavandid arvamusküsitluseks	31
Müügile saabunud Eesti standardid	31
Standardiameti poolt registrisse kantud Eesti standardid.....	31
Tervisekaitseinspeksiooni poolt registrisse kantud toiduainete tehnospetsifikaadid	32
EVS Teataja tellimine 1999. aastaks	32
Lühendid ja tähised	

EESTI UUDISED

- 28. septembril toimus Standardiametis kohtumine Eesti standardimise tehniliste komiteede esimeeste ja sekretäridega. Kohal olid kõigi 8 tehnilise komitee esindajad, kusjuures pooltel komiteedel olid kohal mõlemad – nii esimees kui sekretär, ja pooltel üks neist. Koosolekul osaleid ka Eesti Elektrotehnikakomiteest hr Tapupere, Eesti Gaasiliidust hr Aasmann ning Põllumajandusmasinate Tootjate Liidust hr Jõgeva.
Ettekanne standardimise olukorrast Eestis ja tehnilise komitee rollist standardimises tegi standardiosakonna juhataja Endla Sandberg.
- 5.-6. oktoobril 1998.a toimus Kreekas CEN-Peassamblee, millel osalesid EVS Peadirektor Arno Univer ja standardiosakonna juhataja pr Endla Sandberg, millest anti ülevaade 22. oktoobril toimunud teabetunnis. Vt lk 5.
- 22. oktoobril toimus EVS Standardikomisjoni koosolek Vt lk 4.
- Esimesena Eestis sai keskkonnakorralduse standardi ISO 14001 järgse sertifikaadi omanikuks Baltic Color Group. Sertifitseerija oli SFS-Sertifointi OY (Soome)
(SFS Tiedotus 4/98 lk 41)
- 29.-30. oktoobril osalesid Majandusministeeriumi tööstuspoliitika osakonna juhataja Rünno Lumiste ja tööstuspoliitika osakonna tehnorenduse talituse juhataja Merike Kompus Euroopa Vastavuse Tunnistamise lepingu protokoll (Protocols on European Conformity Assessment to the Europe Agreements) eelläbirääkimistel Brüsselis.
Euroopa Vastavuse Tunnistamise leping sõlmitakse EL ja liitujariigi vahel. Lepingu eesmärgiks on, et kaubad, mille kohta leping sõlmitakse, saavad Euroopa turule ilma täiendava sertifitseerimiseta Euroopa vastavate institutsioonide poolt.
Eelläbirääkimistel antakse Eestile võimalus välja tuua need valdkonnad, kus eksport oleks Eesti jaoks kõige olulisem.
- Oktoobris jõudis lõpule Phare programmi raames ENMOCAP alamprogramm, mis oli suunatud Eesti keskkonnakaitsealase tegevuse parendamisele. ENMOCAP-i üheks alalõiguks oli abi osutamine keskkonnalaborite kvaliteedisüsteemi arendamiseks. Programmiga oli otseselt seotud 9 Eesti juhtivat keskkonnalaborit.
Ekspertide komisjoni juhiks oli suurte kogemustega Liam O'h Almhain Iirimaalt.
- 26. oktoobril toimus AS Metrosert kalibreerimistegevuse hindamine akrediteerimisnõuetele vastavuse kindlakstegemiseks. Akrediteerimisorganiteks olid FINAS ja Eesti Standardiamet. Hindamine oli edukas ning pärast mõnede kõrvalkallete kõrvaldamist on oodata esimest Eesti akrediteeritud kalibreerimislaborit massi- ja elektrimõõtevahendite osas. Akrediteeritud kalibreerimislabori olemasolu Eestis annab võimaluse kogu Eesti akrediteeritud katselaborite mõõtetulemuste kompetentseks jälgitavuseks ülemaailmsete mõõtetalonidega ning Eesti katselaborite tulemuste tunnustamiseks rahvusvahelisel tasemel.
- Vastavalt 1. Septembril 1998 toimunud EVS/TK 1 erakorralise koosoleku otsusele on EVS/TK 1 uueks sekretäriks hr Ahto Hunt. ☎ 43 38 19

PRAQIII RAAMES

- 19.-20. oktoobril 1998 viibis Tallinnas Euroopa Standardikomitee tehnilise koostöö üksusest (*CEN-TCU*) pr Silvia Vaccaro.
Pr Vaccaro esines PRAQIIIFAST-i tutvustava ettekandega laiemale kuulajaskonnale 19. oktoobril toimunud lühiseminaril ning 20. oktoobril PRAQIII Eesti koordinatsioonigrupi koosolekul.
- PRAQIII koordinatsioonigrupi koosolekul käsitleti põhiliselt tehniliste õigusaktide tõlkimisega seotud küsimusi, EL tehniliste õigusaktide ja nendega otseselt seotud dokumentide (nt EC Guides for Transposition of Directives) tõlkimist k.a keeleline või terminoloogiline ning juriidiline ülevaatus.

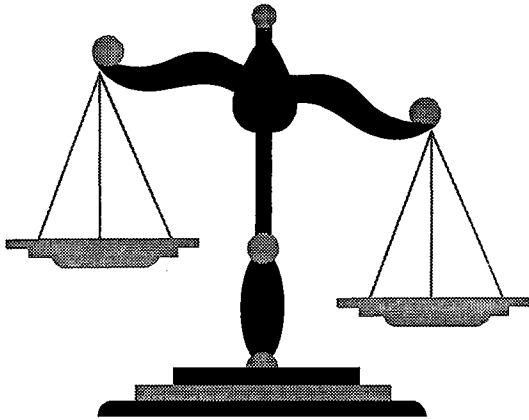
Lähemat infot ja taotlusvormi saab Standardiametist. Taotlused tuleb esitada Standardiametisse PRAQIII koordinaatorile pr Sirje Leolile 20. novembriks 1998.

Lepinguid tõlke teostajatega võib asuda sõlmima peale teatise saamist, et taotletud õigusaktide tõlkimise finantseerimine on heaks kiidetud CEN-TCU poolt.

- 5-6. oktoobril osales CEN Peassambleel EVS standardiosakonna juhataja Endla Sandberg
- 8.-9. oktoobril 1998.a toimus Zürichis EUROLAB-i 4. sümposium, millest võtsid osa Standardiameti peadirektori asetäitja hr Viktor Krutob ja Keskuse "EhitusTEST" direktor hr Lembit Ostrat.
- 14.-18. oktoobril 1998.a toimus Poolas seminar "Mäetehnika ja –materjalide alaste rahvuslike õigusaktide, standardite ja sertifitseerimise protseduurid", millel osalesid Tehnilise Järelevalve Inspektsiooni peadirektor hr. Ülo Tambet ja Tööinspektsiooni kaevandusala peaspetsialist.hr Leonid Pavlov.
- 19.-23. oktoobril 1998.a. toimus Pariisis Euroopa Kvaliteediorganisatsiooni Üldassamblee ja Euroopa Kvaliteedikonverents, millel osalesid pr Tiia Tammaru ja hr Tauno-Jussi Onoper Eesti Kvaliteediühingust.
- 21.-23. oktoobril 1998.a. toimus Berliinis infotehnoloogia standardimise ühendkomitee ISO/IEC JTC 1 alamkomitee SC 17 töökoosolek, millest võttis osa hr Jaan Priisalu Hansapangast (EVS/TK 4).
- 27.-30.oktoobril 1998.a. toimus Londonis CEN tehnilise komitee 36 koosolek, millel osales hr Siim Idnurm (TTÜ ehitiste projekteerimise instituudi dotsent, EVS/TK 8).
- 29.-30. oktoobril 1998.a. toimus Madridis Euroopa standardite levitamise foorumi EFSD koosolek, millel osales Standardiameti vanemspetsialist pr Maie Jaanits.

STANDARDIKOMISJONIS

22. 10. 1998 toimunud Standardikomisjoni koosoleku protokollist

1 Standardite kavandite arutelu

1.1 Infotehnoloogia. Tarkvara elutsükli protsessid. (EVS-ISO/IEC 12207:1998, ülevõtt).

Kavandi esitaja: EVS/TK 4.

OTSUSTATI: Kavand heaks kiita.

Viia lisas E standarditest ISO 8402 ja EVS-EN ISO 8402 toodud terminid vastavusse nimetatud standarditega.

1.2 Metroloogia. Terminid ja määratlused (EVS 758:1998, algupärane standard tuginedes Rahvusvahelisele metroloogia sõnastikule VIM).

Kavandi esitaja: TTÜ

OTSUSTATI: Kavand heaks kiita.

Soovitati määratlleda märkustes esinenud terminid, nagu koste, suige jt. Vaadata üle määratlused sellest aspektist, et terminid ei oleks lahti seletatud kasutades samu termineid. Variantid kordus/korduvus eelistada korduvus. Asendada tekstis oktaanarv sõnaga oktaaniarv. Kohendada võimalusel terminite 5.9 ja 5.18 määratlusi.

Võimalusel lihtsustada määratlusi.

1.3 Kommertstelekommunikatsioon (BTC). Kahe- ja neljajuhtmeline analoogrendiliinid (A20, A2S, A40 ja A4S). Ühenduskarakteristikud, võrguliides ja lõppseadmestiku liides. (EVS 759:1998, algupärane standard ETSI standardite alusel:

Kavandi esitaja: EVS/TK 3.

OTSUSTATI: Kavand heaks kiita. Soovitati termini telekommunikatsioon asemel hakata kasutama terminit elekterside. Kui käesolevas standardis siiski veel kasutada terminit telekommunikatsioon, tuleks eessõnas viidata terminile elekterside. Sõnale test nimisõnalise liitumise asemel tuleks kasutada omastavalist liitumist, või hoopiski liidet testimis-. EVS-il soovitud koostöölastada EVS/TK 3-ga.

1.4 Tuleohutus. Ehitusmaterjalide ja -tarindite pinnakihid. Tuleohtlikkuse määramine. (EVS 620-10:1998, uustöötlus).

Kavandi esitaja: EVS/TK 8.

OTSUSTATI: Kavand heaks kiita. Ümber töötada eessõna, lisades uustöötluse põhjuse ning erisused võrreldes varasema väljaandega.

1.5 Paiksed tulekustutussüsteemid. Voolikusüsteemid. Osa 1: Pooljäiga voolikuga voolikupoolid (EVS-EN 671-1:1998, ülevõtt).

Kavandi esitaja: EVS/TK 5.

OTSUSTATI: Kavand heaks kiita. Joonealustes märkustes tuua ajakohastatud andmed normatiivviidetes toodud dokumentide kohta.

1.6 Paiksed tulekustutussüsteemid. Voolikusüsteemid. Osa 2: Lamevoolikuga voolikusüsteemid. (EVS-EN 671-2:1998, ülevõtt).

Kavandi esitaja: EVS/TK 5.

OTSUSTATI: Kavand heaks kiita. Joonealustes märkustes tuua ajakohastatud andmed normatiivviidetes toodud dokumentide kohta.

2 Standardite koostamisetpanekute arutelu

2.1 Statsionaarsed tulekustutussüsteemid. Automaatsed sprinklersüsteemid. Projekteerimine ja paigaldamine. (prEN 12845 kättesaadavaks tegemine).

Ettepaneku esitaja: EVS/TK 5.

prEN 12845 tehakse kättesaadavaks eeskirjadena. prEN 12845 ratifitseerimisel (tööprogrammi kohaselt 1999. a. lõpus) antakse Euroopa standard välja Eesti standardina.

OTSUSTATI: Nõustuda ettepanekuga. Kavandi tõlke finantseerimise taotlus tuleb arutusele 1998. a. täiendavate vahendite saamisel või 1999. aastaks eraldatud summade jaotamisel.

2.2 Saagikoristusmasinad. Teraviljakombainid. Katsetamise üldjuhend.

(ISO 8210:1989 ülevõtt).

Ettepaneku esitaja: EPMI (EVS koostööpartner).

OTSUSTATI: Ettepanek heaks kiita. Kuna kavandi koostajaks ei ole tehniline komitee, jälgida, et arvamusküsitlusega oleks tagatud kõigi osapoolte esindatus.

Soovitati kavand saata arvamusküsitlusele ka Tervisekaitseinspeksioonile (vibroakustika laborile).

2.2 Puitkonstruktsioonid. Ehituspuit ja liimpuit. Mõnede füüsikaliste ja mehaaniliste omaduste määramine. (EN 408 alusel).

2.3 Liimpuit. Teostus- ja põhilised tootmisnõuded. (EN 386 alusel)

2.4 Ehituspuit. Mehaaniliste omaduste ja tiheduse normväärtuse määramine. (EN 384 alusel).

Ettepanekute esitaja: Keskkonnaministeeriumi ehitusosakond.

OTSUSTATI: Paluda täpsustada, kas soovitakse EN 408:1995, EN 386:1995 ja

EN 384:1995 üle võtta Eesti standarditeks või nende alusel välja töötada algupärased Eesti standardid. Ettepanekute esitajatel tuleb arvestada, et EN 408:1995,

EN 386:1995 ja EN 384:1995 on ümbervaatomisel ning uute versioonide tehnilise komitee tödokumentide (Working document) valmimise tähtajaks on 1999. a. juunikuu.

EUROOPA STANDARDIKOMITEE CEN

24. PEAASSAMBLEE

Käesoleval ajal kuulub Euroopa Standardikomiteesse

- täisliikme staatuses 19 rahvuslikku standardiorganisatsiooni (EL, EFTA riikide rahvuslikud standardiorganisatsioonid + Tšehhi);
- assotsieerunud liikme staatuses 6 Euroopa organisatsiooni (ANEC, CEFIC, EUCOMED, FIEC, NORMAPME, TUTB);
- 14 Kesk- ja Ida-Euroopa Euroopa Liitu pürgiva riigi rahvuslikku standardiorganisatsiooni liitunud liikme staatuses, sh ka Eesti Standardiamet;
- 4 kirjavahetajaorganisatsiooni

(Egiptuse, Lõuna-Aafrika, Ukraina ja Jugoslaavia standardiorganisatsioonid).

CEN-i tööd koordineerib ja suunab CEN Kesksekretariaat.

Käesoleval ajal on CEN-i presidendiks **Alain Perroy**; asepresidendiks poliitika alal – **Paolo Morelli** (UNI, Itaalia) ja asepresidendiks tehnilistes küsimustes – **Klaus.G. Krieg** (DIN, Saksamaa) kõik kuni 31. detsembrini 2000. Nii presidendi kui asepresidentide ametid on valitavad auametid.

Põhiliselt juhib CEN-i tööd **Peasekretär**, kelleks on **Georg Hongler**.

Iga assamblee kohustuslikeks päevakorrapunktideks on Presidendi, asepresidentide ja Peasekretäri aruanded CEN tegevusest, aruanne rahalisest seisust ning järgmise aasta eelarve kinnitamine. Samuti kinnitatakse aasta jooksul vastuvõetud resolutsioonid.

Sellel assambleel oli arutusel väga tõsine dokument - CEN strateegia aastani 2010, mis on kogu CEN tegevuse aluseks ja mis leiab edasist detailiseerimist järgnevates rakendusdokumentides.

Oma ettekandes hr President märkis, et CEN strateegia on kogu CEN süsteemi tegutsemise aluseks. Muutuvas Euroopas peab muutuma ka CEN, et olla kaasaegne, edukas ja konkurentsivõimeline Euroopa ühiskonda ja majandust teenindav organisatsioon.

CEN peasekretär luges möödunud aasta saavutuste hulka uut tüüpi CEN väljaannete – CWA (CEN Workshop Agreement – seminari kokkulepe) ettevalmistamise alustamist, milledest esimesed peaksid kasutajateni jõudma juba tänavu. Uue kiirestivalmiva toote ettevalmistamises saavad osaleda avatud seminaridel kõik soovijad, ka väljastpoolt Euroopat. Dokumendi nimetuses – CWA ei ole veel lõplikku kokkulepet. Käesoleval ajal annab CEN välja järgmisi dokumente:

- EN – traditsiooniline Euroopa standard, mis on kasutusel kogu Euroopas;
- ENV – Euroopa eelstandard, mis on katseliselt kehtestatud, kui ei olda veendunud, et dokumendis toodud tase on vastav üldisele tehnikatasemele või selle rakendamise kogu Euroopas ei ole mingil põhjusel võimalik;
- CR – CEN aruanne, ülevaade, mis edastab teavet ning teadmisi;
- CWA – CEN seminari kokkulepe, mis kajastab avatud seminari kokkuleppeid.

Suurt tähelepanu pöörab CEN-i efektiivsusele Euroopa Komisjon. Seda just seoses Euroopa direktiividega liituvate standardite ettevalmistamisega. CEN-i tulemused selles osas on toodud sektorite lõikes CEN aastaaruandes (vt ka lk 9).

Uueks algatuseks oli Infoühiskonna Standardimissüsteemi (Information Society Standardization System (CEN/ISSS) projekti käivitamine. Selles projektis osaleb ka Eesti infotehnoloogia standardimise tehniline komitee EVS/TK 4 (vt Teataja 4/98 lk 6).

CEN standardite suurimaks väärtuseks loetakse nende ettevalmistamist järgides konsensuse põhimõtteid. CEN standardeid ja eelstandardeid hakatakse ette valmistama, kui selleks on sotsiaalne või tööstusepoolne vajadus.

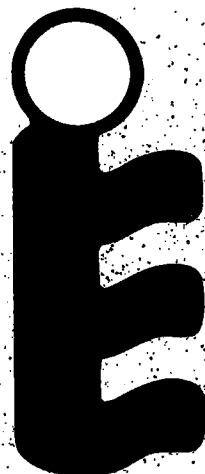
Programmide koostamises osalevad kõik asjasthuvitatud. Kavandi koostamiseks koostatakse äriplaan (kes, millal, missuguste vahenditega jne). Kavand koostatakse asjasthuvitatute osavõtul arvestades konsensust. Standardi koostamiseks on mitu meetodit: kasutada olemasolevat dokumenti, nt ISO standardit või teha ettepanek valmistada ette rahvusvaheline standard ISO juhtimisel või hakata koostama CEN kavandit CEN tehnilise komitee raames. Järgneb avalik arvamusküsitlus ja hääletamine, mille positiivsete tulemuste korral tehakse dokument avalikkusele kättesaadavaks ning võetakse kasutusele rahvusliku standardina.

CEN tegeleb ka sertifitseerimisküsimustega.

CEN/CENELEC Keymark omistamiseks on välja töötatud 4 sertifitseerimisskeemi.

Jätkuvalt antakse välja CEN märki.

CEN tehnilise töö

aruandes kirjeldati CEN Tehnikanõukogu (CEN/BT) tööd: koosolekutel arutatud küsimusi ning nende osas vastuvõetud resolutsioone. Suurt tähelepanu osutati CEN töö jälgimisele eriti tähtaegade osas. Otsustati, et juhul kui 3 aasta jooksul arvamusküsitlusest ei ole kavand esitatud, arvatakse see tööprogrammist välja. Täisliikmetele on otsustatud kehtestada trahvid arvamusküsitluse tähtaegadest mittekinnipidamise korral. Tähelepanu on otsustatud pöörata tehniliste komiteede optimaalsele struktuurile. Tuleb üle vaadata, kas tehniliste komiteede struktuur vastab turuvajadustele või on vajalik muudatuste tegemine. CEN-i töös tahetakse üha enam võtta kasutusele IT vahendeid. Juba praegu saadetakse osa dokumente välja ainult elektroonilisel kujul või siis nii paberkandjal kui e-postiga.

CEN-i raames tegutseb 272 tehnilist komiteed ja 124 alamkomiteed. Standardeid ettevalmistavaid töögrupe on ligikaudu 1600. Kõige rohkem CEN tehniliste komiteede sekretariaate on DIN-i juures – 76, kes peab lisaks ka veel 22 alamkomitee sekretariaati.

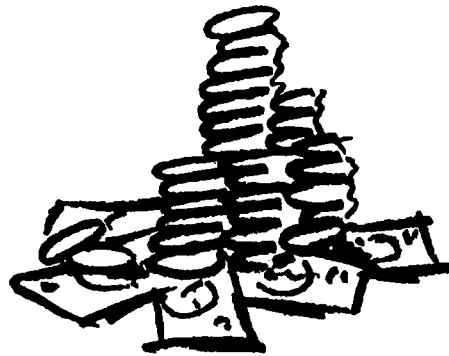
Nt SFS peab CEN ühe tehnilise komitee ja 3 alamkomitee sekretariaati, Dansk Standardil on need arvud vastavalt 10 ja 2 ning Rootsi Standardiinstituudil 8 ja 5.

CEN koordineerib oma tööd ISO ning CENELEC-i ja ETSI-ga. Paralleelne arvamusküsitlus ning hääletus ISO ja CEN raames kiirendab standardite jõudmist nende vajajateni ning on ennast õigustanud.

Tehnikanõukogu jälgib tähelepanelikult Euroopa standardite kasutuselevõtmist rahvuslike standarditena. Põhiliselt toimub see õigeaegselt (reeglina 6 kuu jooksul), kuid on ka rahvuslikke standardiorganisatsioone, kes ei jõua kehtestatud tähtaegadest kinni pidada. Sellist arvestust peetakse väga hoolikalt selleks, et riikides ei kehtiks Euroopa

standarditega vastuollu minevaid standardeid, mis tuleb tühistada Euroopa standardite kasutuselevõtmisel. 1999.a CEN eelarveprojektis on kavandatud kulude suuruseks 1,124,660 KBEF, mis on 5 % vähem kui 1998. a. Vähenevad Keskk sekretariaadi kulutused üüriks, remondiks ja kontorivarustuseks, samas on ette nähtud kulutuste suurenemine koosolekute läbiviimiseks. Kulutused koosolekutele suurenevad, kuna on kavas hakata läbi viima Euroopa standardimisalaseid konverentse sektorite lõikes, et arutada olukorda ning suunitleda edasist standardite vajadust.

Ka CEN sissetulekud vähenevad 5 %. Sealhulgas on arvestatud CEN publikatsioonide müügist saadava tulu vähenemisega. Samas suureneb rahvuslike liikmete liikmemaksudest saadav sissetulek 3 %, liitunud liikmete liikmemaksudest 7 % ning assotsieerunud liikmete liikmemaksudest 3 %.

1999. a ei ole veel arvestatud tulu saamisega Key märgi omistamisest.

Iga CEN peassamblee raames toimub ka avatud sessioon, mille teemaks oli seekord "European Standardization and Marketing". Sessiooni juhatas Manchesteri Ärikooli professor. G.M.Peter Swann.

Päevakorras oli järgmiste ettekannete kuulamine ja arutelu:

**I STANDARDITE TÄHTSUSEST RAHVUSVAHELISES KAUBAN-
DUSES JA EL SISETURUL**

Euroopa Komisjoni aruandest tehnilistest tõketest EL siseturul
Stuart REYNOLDS - W.S. Atkins International.

Rahvusvahelise kaubanduse kasu standardimisest

Vivien LIU, WTO sekretariaat

Standardimisest tulenev turustruktuuri uuring

Bernard Lerourdier – AECMA (The European Association of Aerospace Industries)

II STANDARDITE MARKETING

Standardite marketing

Peter SWANN – Manchesteri Ärikool.

Ettekandja juhtis tähelepanu sellele, et **standardite turul on eri huvigrupid.**

Et olla edukas standardite turul tuleb mõista selle eri osi (segmente), kuna eri osadel on erinevad vajadused, erinev soov maksta jne. Standardi-institutsioonide ees on suur probleem: **KUIDAS MÜÜA HOMOGEENSET TOODET**

ERI HUVIGRUPPIDELE, kelle soovid ja vajadused on erinevad.

Kõrgetasemeline infopakumise protsess

Rudiger Marquardt - Beuth Verlag, trüki- ja müügidirektor

Ettekandja rõhutas, et parim strateegia ellujäämiseks on – **OLLA PAREM KONKURENTIDEST.**

Hr Marquardt rõhutas, et standardite ja standardiinfo levitamise meetodid on põhjalikult muutunud. Turu suhtes pakkus ettekandja 2 STSENAARIUMI: **MUST:**

- Enam tähtsate standardite autoriõigus läheb ära nende viitamisel õigusaktides
- Kolmandad osapooled levitavad valikuliselt infot kommerts-põhimõtetal
- Standarditööd levitatakse Interneti kaudu
- Müügitulude vähenemine vähendab rahvuslike standardiorganisatsioonide võimalust osaleda standardimistöös, mistõttu standardimistöö

tsentraliseerub. Liikmemaksude vähenemine toob kaasa Komisjoni subsiidiumi suurenemise, mis automaatselt viib standardimise riikliku kontrolli alla

- CEN/CS teeb Euroopa standardid kättesaadavaks Internetis.
- Tööstus kaotab huvi sellisel viisil toimuva standardimise vastu ning organiseerub konsortsiumitena. CEN-ile jääb ainult koordineeriv funktsioon; **VÕIMSAD HUVI-GRUPID TÖÖTAVAD VÄLJA ja TURUSTAVAD OMI TEHNILISI REEGLEID.**

Saame seda ära hoida, kui nt:

- Rakendame kindlaksmääratud litsentsitasusid eri kasutamise vajadustele;
- Piirame teistes publikatsioonides standardite avaldamist (kui palju lk);
- Lubame osalist paljundamist;
- Rahuldame standardite tellimused kiiresti ja hõlpsalt.

Laiem dokumentide elektrooniline levik sunnib meid hoolikalt kaitsma taoliste dokumentide kasutamist ja paljundamist.

CD-ROM tooted

Alain Durand, AFNOR

Interneti kasutamine

Paolo Morelli, UNI

Print-on-Demand

Cris Cooper, BSI

Oma ettekandes tutvustas Cris Cooper, millist edu on saavutanud BSI Print-on-Demand süsteemi rakendamisest.

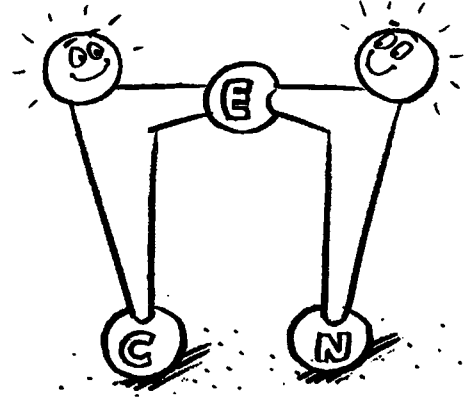
Nt 98 % TELLIMUSTEST TÄIDETAKSE 24 tunni jooksul.

Tõsiseks arutelu teemaks kujunes standardite levitamine Interneti vahendusel.

Endla Sandberg

Standardiosakonna juhataja

CEN UUDISED

- CEN standardeid EN on 1998 septembri seisuga 4543.
- Septembris tuli juurde 73 standardit.
- CEN aastaaruande 1997-1998 andmetel (juuli 1997-juuni 1998)

Uue lähenemisviisi ja sellega seotud direktiivide standardite programm (30 06 1998 seisuga)

Direktiiv	Standardid		
	Ratifitseeritud	Arvamus- küsitlusel	Kogu programm
Lihtsad surveanumad 87/404	40	3	47
Mänguasjad 88/378	6	1	10
Ehitustooted 89/106*	230	269	665
Masinaohutus 89/392, 91/368, 93/44	198	360	841
Isikukaitsevahendid 89/686, 96/58	163	63	303
Gaasiseadmed 90/396	50	27	91
Mitteautomaatsed kaalud 90/384	1	-	1
Aktiivsed implantaadid 90/385	31	5	44
Lõhkeained tsiviilkasutuseks 93/15	-	-	51
Meditiiniseadmed 93/42	76	47	153
Seadmed plahvatusohtlikus keskkonnas (ATEX) 94/9	-	2	23
Lõbusõidulaevad 94/25	15	15	49
Pakend ja pakkematerjalid- Uue lähenemisviisiga seotud aspektid 94/62*	-	1	21
Lifitid 95/16	6	2	18
Surveanumad 97/23*	298	242	770
Kokku	1 114	1 037	3 087

* Märkus: Mitte kõik ei kuulu "Official Journal"-is avaldatud "ühtlustatud" standardite hulka.

ISO UUDISED

- 2000. a ISO Peassamblee toimub 28-29. septembril Milaanos.
- Uus ISO kirjavahetajaliige on tagasiulatuvalt alates 1. jaanuarist 1998 Madagaskar.
- Etioopia esindatus ISO-s on nüüd EAS asemel QSAE
- ISO standardite tõlgete (ISO mitte-ametlikesse keeltesse) registreerimisest. Edaspidi ISO registreerib ainult ISO publikatsioonide tõlkeid, mis ei ole üle võetud rahvuslikeks standarditeks.
- **ISO 9000 sarja ümbertöötused asendavad pehmelts praegused sarja standardid**

Teatavasti on ISO 9000 sarja standardid ülevaatamisel ja

kavatsetakse uuesti välja anda 2000.a. Käesolevaks ajaks on esimesed uustöötused saavutanud komitee kavandi staatuse (CD)

Kui tavaliselt on komitee kavandi staatuses standardikavand kättesaadav ainult nendele ISO liikmetele, kes on otseselt tegevad selle standardi koostamisel või ümbervaatomisel, siis ISO 9001 ja ISO 9004 komitee kavandid on saadetud kõigile ISO rahvuslikele liikmetele, et teha need kõigile huvilistele kättesaadavaks.

Standardiametis on saadaval järgmiste ISO 9000 sarja standardite komitee-kavandid:

ISO/CD1 9000:2000 Quality Management Systems –Concepts and vocabulary

ISO/CD1 9001:2000 Quality Management Systems - Requirements

ISO/CD1 9004:2000 Quality Management Systems -Guidelines

ISO/DIS 17025 General requirements for the competence of testing and calibration laboratories (Revision of Guide 25:1990)

ISO/DTR 16949 Quality systems – Automotive suppliers. Particular requirements for the application of ISO 9001:1994

Soovijad võivad saada infot ka ISO tehnilise komitee ISO/TC 176/SC2 koduleheküljelt

<http://www.bsi.org.uk/iso-tc176-sc2/> või

ISO koduleheküljelt <http://www.iso.ch>

ISO andmetel ei sunni uustöötused ümber tegema juba koostatud kvaliteedi käsiraamatuid. Seega jätkavad organisatsioonid oma kvaliteedisüsteemi dokumenteerimist viisil, mis kõige paremini peegeldab nende äri tegemise oma teed.

- ISO 21. Peassambleel valiti ISO Nõukogusse aastateks 1999-2000:
 - 3. rühmast: CSNI Tšehhi, DSM Malaisia, PSB Singapur, SABS Lõuna-Aafrika
 - 4. rühmast: SLSI Sri Lanka, TTBS Trinidad ja Tobago

Rühmad on määratud liikmemaksude suuruste järgi, esimeses kõige suuremat maksu maksvate DIN, ANSI ja JISC liikmemaks on 269 üksust, AFNOR 203 üksust ja BSI 175 üksust. Teises rühmas (25 liiget) on liikmemaks 36-158 üksust, kolmandas rühmas

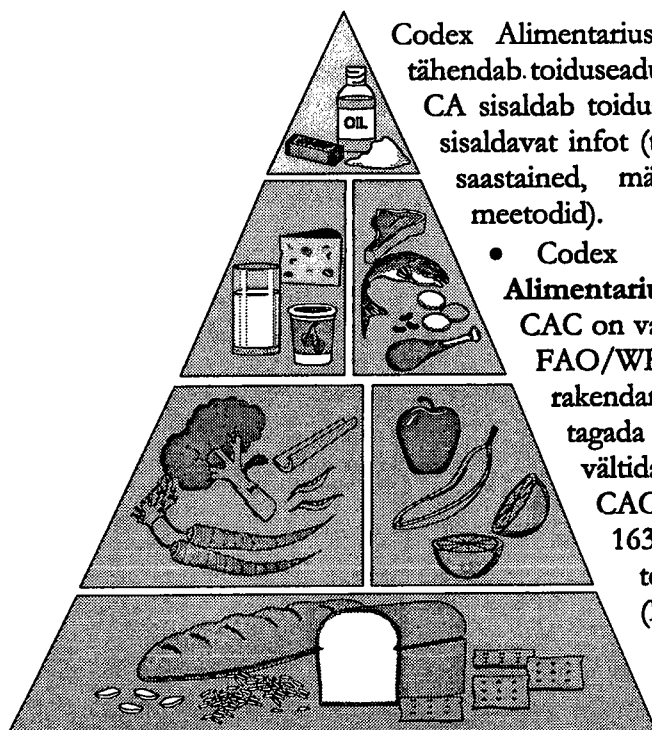
(30 liiget) 5-58 ning neljandas (33 liiget) 5-7 üksust. Nõukogusse on kohti: 1. rühmast kõik 5, 2. rühmast 5, 3. rühmast 5 ning 4. rühmast 4. Võrdluseks: EVS liikmemaks on 2 üksust.

31. detsembril 1998 lõpeb Prantsusmaa AFNOR, USA ANSI, Saksamaa DIN kuulumise tähtaeg Nõukogu liikmete hulka, kuid vastavalt ISO protseduurireeglitele kuuluvad 5 suurima liikmemaksuga liiget automaatselt Nõukogu koosseisu.

- Seega kuuluvad ISO Nõukogusse 1999. aastast

AFNOR (Prantsusmaa)	PSB (Singapur)
ANSI (USA)	SAA (Austraalia)
BIS (India)	SABS (Lõuna-Aafrika)
BSI (Suurbritannia)	SCC (Kanada)
CSNI (Tšehhi)	SIS (Rootsi)
DIN (Saksamaa)	SLSI (Sri Lanka)
DSM (Malaisia)	SNV (Šveits)
JBS (Jamaika)	TSE (Türgi)
JISC (Jaapan)	TTBS (Trinidad ja Tobago)

CODEX ALIMENTARIUS

Codex Alimentariuse (CA) nimetus on ladinakeelne ja tähendab toiduseadust, toidukoodi.

CA sisaldab toiduainete standardeid ja muud toiduaineid sisaldavat infot (toiduhügieen, lisaained, pestitsiidijäägid, saastained, mürgistus, analüüsi- ja proovivõtmise meetodid).

- Codex Alimentariust annab välja Codex Alimentariuse Komisjon (CAC).

CAC on valitsustevaheline organ, mis asutati 1962 FAO/WHO toidustandardite ühendprogrammi rakendamiseks, et kaitsta tarbijate tervist ja tagada head tavad toidukaubanduses ning vältida kaubanduse tehnilisi tõkkeid.

CAC liikmeid on 1. oktoobri 1998 seisuga 163. Liikmed on FAO (Rahvusvaheline toiduorganisatsioon) ja WHO (Rahvusvaheline terviseorganisatsioon) liikmesriigid. Komisjon käib koos iga 2 aasta tagant ja võtab vastu standardeid.

- Vahepeal teeb Komisjoni nimel otsuseid 10-liikmeline täidesaatev komitee, kes koostab ka standardite programmi.

CAC-i koosseisu kuuluvad veel

- sekretariaat, mis asub FAO peakorteris Roomas

Codexi komiteed:

- üldkomiteed, mida on 8 (sertifitseerimine, mürgistamine, analüüsi- ja proovivõtmemeetodid, toiduhügieen, vet.ravimite jäägid toidus, pestitsiidijäägid, lisa- ja saastained, dieettoidud),
- 17 kaubakomiteed (nt rasvad ja õlid, kala ja kalatooted, piim ja piimatooted, värske puu- ja juurvili, töödeldud puu- ja juurvili, kakaotooted ja šokolaad, looduslik mineraalvesi jne) ning